

Kapitalno izdanje Matice crnogorske i Nacionalne biblioteke Bugarske „Sveti Ćirilo i Metodije“ predstavljeno u Bugarskoj

U Sofiji promovisano fototipsko izdanje *Prazničnog mineja* Božidara Vukovića Podgoričanina iz 1538. godine

Matica crnogorska je u saradnji sa Nacionalnom bibliotekom „Sveti Ćirilo i Metodije“ iz Sofije (Bugarska) nedavno objavila prvo fototipsko izdanje *Prazničnog mineja* (1538), knjige iz štamparije znamenitog crnogorskog štampara Božidara Vukovića Podgoričanina. Objavljivanju ovog izdanja prethodio je Ugovor dvije institucije, potpisan 2021. godine, o digitalizaciji i fototipskom izdanju na osnovu jednog od četiri primjerka *Prazničnog mineja* u posjedu Nacionalne biblioteke Bugarske. Nakon nedavne promocije u Podgorici, ovo vrijedno izdanje predstavljeno je 7. jula i bugarskoj javnosti.

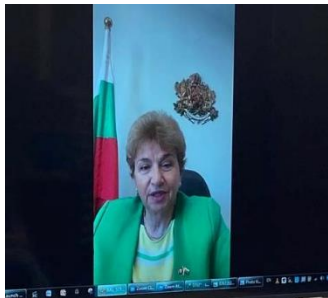
Svečanu promociju u Sofiji organizovala je Nacionalna biblioteka „Sveti Ćirilo i Metodije“. Pored fototipskog izdanja prisutni su imali priliku da vide izloženi originalni primjerak *Prazničnog mineja*, koji je poslužio kao osnova za ovo fototipsko izdanje. Na promociji su govorili: **Krasimira Aleksandrova**, direktorica Nacionalne biblioteke „Sveti Ćirilo i Metodije“ u Sofiji; **Marija Polimirova**, urednica izdanja sa Univerziteta „Sv. Kliment Ohridski“ (Sofija) – Centar za sloveno-vizantijske studije „Prof. Ivan Dujčev“; **Jelena Filipović**, upravnica Ambasade Crne Gore u Bugarskoj i **Dragan Radulović**, predsjednik Matice crnogorske. Prisutnima se putem video linka obratila i Nj. E. **Meglena Plugčijeva**, ambasadorica Bugarske u Crnoj Gori.

Fototipsko izdanje *Prazničnog mineja* predstavlja vrhunac projekta Matice crnogorske *Crnogorsko ćirilsko štamparstvo XV i XVI vijeka*, u okviru kojeg je realizovana istoimena izložba i publikovano fototipsko izdanje *Psaltira s posljedomanjem* (1494) iz Crnojevića štamparije kao suizdavački poduhvat sa Bugarskom akademijom nauka (BAN). Riječ je o zanatski i umjetnički najvrednijoj knjizi odštampanoj u Vukovićevoj štampariji u Veneciji. Knjiga je štampana u 500 numerisanih primjeraka i u originalnom formatu. Sastavni dio fototipskog izdanja čini i dodatak, koji sadrži tekstove urednice izdanja dr Marije Polimirove i prof. dr Božidara Šekularca na crnogorskom, bugarskom i engleskom jeziku. Štampanje ovog fototipskog izdanja finansijski je pomogao Sekretarijat za kulturu i sport Glavnog grada Podgorica.

Ugled crnogorskog štamparstva XV i XVI vijeka i Božidara Vukovića Podgoričanina, velikana crnogorske kulture daleko prevazilazi granice naše zemlje što je potvrdila i promocija u Sofiji. **Doc. dr Krasimira Aleksandrova**, direktorica Nacionalne biblioteke „Sveti Ćirilo i Metodije“ je istakla da je „fototipsko izdanje koje predstavljamo rezultat plodne saradnje Narodne biblioteke Bugarske i Matice crnogorske. Osim pet primjeraka ove izvanredne ranoštampane knjige, u našim

fondovima čuvamo još 9 primjeraka ostalih izdanja crnogorskog štampara. Za naše zbirke posebno su važne i vrijedne crnogorske inkunabule, pohranjene u fondovima Narodne biblioteke „Sv. sv. Ćirilo i Metodije“. Ukupno posjedujemo 5 primjeraka od dva izdanja Cetinjske štamparije – 4 primjerka *Oktoiha prvoglasnika* i jedan *Psaltir s posljedomanjem*, koje je štampao crnogorski jeromonah Makarije na Cetinju 1494. i 1495. godine.“

Nj. E. **Meglena Plugčijeva**, ambasadorica Bugarske u Crnoj Gori podsjetila je da saradnja sa Maticom crnogorskom traje od početka njenog mandata, 2019. godine kada je izložba *Crnogorsko ćirilsko štamparstvo* predstavljena nakon Podgorice u Sofiji, povodom obilježavanja 150 godina Bugarske akademije nauka. Zatim je uslijedilo fototipsko izdanje *Psaltira s posljedomanjem Đurđa Crnojevića (1494)*, u izdanju Matice crnogorske i Naučnog arhiva Bugarske akademije nauka (BAN). Objavljivanje *Prazničnog mineja* Božidara Vukovića Podgoričanina rezultat je uspješne saradnje Matice crnogorske i Nacionalne biblioteke „Sveti Ćirilo i Metodije“ iz Sofije.

Dr Marija Polimirova, urednica izdanja je navela kako je „Božidar Vuković Podgoričanin značajna ličnost ne samo u istoriji Crne Gore, on je ličnost u kulturi slovenskog svijeta prve polovine XVI vijeka. Božidar je 1519. otvorio najveću i dugo godina aktivnu slovensku štampariju u Veneciji, koja je ostavila svijetli trag u istoriji ćirilične štampe.“

Predsjednik Matice crnogorske **Dragan Radulović**, je pored ostalog zahvalio „na plodnoj saradnji vodećim bugarskim institucijama kulture, sa kojima je Matica crnogorska uspjela da savremenoj publici omogući uvid u ljepotu renesansnih knjiga crnogorskih štamparija XV i XVI vijeka“.

Program je završen otvaranjem **Crnogorskog ugla – Montenegrin corner**, u Nacionalnoj biblioteci Bugarske sa stalnom postavkom crnogorskih knjiga u izdanju Matice crnogorske i Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“, koji su zajednički otvorili direktorica **Krasimira Aleksandrova** i **Dragan Radulović**, predsjednik Matice crnogorske. Nacionalna biblioteka Bugarske je ovim povodom priredila i izložbu knjiga iz svojih fondova koje se tiču Crne Gore. O predstavljenim izdanjima je ispred Nacionalne biblioteke Bugarske govorila **Bojana Minčeva**.

Promociji su prisustvovali ugledni gosti iz javnog i naučnog života bugarske među kojima i **Plamen Slavov**, sekretar za kulturu predsjednika Bugarske; **Lizbet Ljubenova**, direktorica Naučnog arhiva Bugarske akademije nauka; **Vasja Velinova**, direktorica Centra za slovensko-vizantijske studije „Prof Ivan Dujčev“, **Mihail Gruev**, predsjednik Državne agencije Arhivi i dr.

